מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים

שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית

הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין

מעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין

מעונין ברכה לכתחלה אמר רבי יהודה

במה דברים אמורים בזמן שהניחו שם

מקצת חברים אבל לא הניחו שם מקצת

חברים כשהן יוצאין מעונין ברכה למפרע

וכשהן חוזרין מעונין ברכה לכתחלה אלא

מעמא דבדברים המעונין ברכה לאחריהן

במקומן דכשהן יוצאין אין מעונין ברכה

למפרע וכשהן חוזרין אין מעונין ברכה לכתחלה אבל דברים שאין מעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו לרבנן כשהן יוצאין

מעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין מעונין

ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר

יוחנו ¢ולאו מי אותביניה חדא זימנא נימא

מהא נמי תיהוי תיובתא • אמר לך ר' יוחנן

הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה

לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרן רגליהן להודיעך כחו

דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה

לאחריהן במקומן מעמא דהניחו מקצת

חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן

יוצאין מעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין

מעונין ברכה לכתחלה תניא כוותיה דרב

חסרא חברים שהיו מסובין לשתות יין ועקרו

רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני

חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום

מביאין לו כום של יין ואומר עליו קדושת

היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי

יהודה ר' יוםי אומר אוכל והולך עד שתחשך

ופריק רב נחמן בר יצחק מאן תנא עקירות שצריך

להניח שם זקן או חולה ר׳

יהודה היא. דתניא חברים

שהיו מסובין עקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או

היקן לבית הכנסת הלכית לבית המדרש. כשיוצאין אין טעונין ברכה למפרע,

וכשחוזרין אין טעונין

. רררה לרחחלה אמר ר׳

שם זקן או חולה וכו׳.

ייוז דסלקא לדרב חסדא.

בקושיא אע"ג דמוקמי לה

כר׳ יהודה, שינוייא הוא

ולא ממכינו עלה ולהכלו.

אלא עבדינן כרב ששת

דמחמיר וטפי עדיף. וכז ר׳

יוחנן כיון דאיתותב ונדחו דבריו וקיימא לן דכל

שנוי מקום צריך לבר וכן הלכה. תניא חברי

יין שהיו מסובין לשתות יין

ועקרו רגליהן וחזרו אין

צריכין לברך. ת"ר בני חבורה שהיו מסובין וקדש

עליהם היום, מביאין לו

כוס ראשון ומקדש. שני מברך עליו ברכת המזון דברי ר' יהודה, ר' יוסי

אומר אוכלין עד שתחשך.

קב.

ל) ועירובין ל.ן,

הגהות הב"ח

אחריהן במקומן חין לריך: (ג) רשב"ם ד"ה לחדיעך וכו' לא היה יכול לומר כשהן יוצאין לומר כשהן יוצאין טעונין וכו' שאפילו הכי איו לריכיו:

גליון הש"ם

גמ' א"ל ר"י ה"ה וכו'. ק"ל לאס כן גס מהתם ליכא תיובתא דיש דהברייתא דשנוי לריך לברך אתיא ואיהו סבר כת"ק: נוננו מקום כר"י ו רשב"ם ר"ה ה"ג ת"כ דר"ח ובתום' ד"ה ת"כ דר"ח. קשה לי למאי הולרכו הל ספטוטו ניחל דלא מייתי ראיה מבריי דלא מייתי די"ל דנקט עקרו לכנותא דר"ל דנקט עקרו לרצותא דר"י וכדדתי לעיל אליבא דר' יוחנן לזה מייתי סייעתא מהך ברייתא דלא קתני פלוגתא א״כ מדנקט עקרו מוכח דדוקא בטעונה ברכה במקומה:

מוסף תוספות

א. מפני שעסוק לשמש האוכלים. מוס׳ ב. [ד]א״כ ה״ל למימר פרוסה ופרוסה וכו' וממילא ידענא דצריך לברך המוציא אם יאכל פרוסה אחרת. תוס׳ הרח"ש. ג. כדמשמע לישנא. תוס' חולין שס. ד. דמצריך שיניחו שם זקז או חולה. שס. יאן יה יייייי בס. ה. שאם נזכר אדם בתוך סעודתו שלא התפלל להתפלל. תוס׳ ו. לא הוי גמר סעודה. תוס׳ חולין שם. ז. דאמר בכל ענין אינו

מאן סנא. להך ברייתא דקתני אע"ג דדברים הטעונין ברכה לאחריהן לריך לברך רבי יהודה היא: חברים שהיו מסובין ועקרו כו' ולא גרסינן לשחוח יין: ומקשינן אלא טעמא דבדברים הטעונין ברכה

שחין טעונין ברכה לחתריהן חפילו. רבנן מודו דלריך לברך פעם אחרת בתחלה: לימה סיהוי סיובסה דרבי יוחנו. דאמר לעיל [קא:] שינוי מקום אין לריך לברך ולא מפליג בין דברים הטעונין לדברים שאינן טעונין: לאו אותביניה חדא זימנא. לעיל [שס]: ה"ג תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשתות יין כו'. והיינו כרב חסדא דאמר דברים שטעוניו ברכה לאחריהן (מ) אין צריך לברך והא בהדיא מסייעא לרב חסדא מדקתני יין אבל בההיא דלעיל לא תנא יין בהדי׳: ואומר עליו הידוש היום. באמצע סעודתו: ושני. מיד אומר עליו ברהמ"ז ומפסיק כדאמר ר' יהודה לעיל ומיהו הואיל והגיע עונת קידוש לריך לקדש תחלה. לא גרסינן ראשון אומר עליו ברכת המזון שני אומר עליו קדושת היום:

רשב"ם

גמרו

מאן סנא עקירות. מאן תנא להך בריית' דחתני אע"ג דדברים הטעונין ברכה לאחריהן במקומן לריך לברך רבי יהודה היא: ה"ג מברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם כו' ולא גרסי' לשתות יין: א"ר יהודה במה דברים אמורים כו'. מכלל דרבנו פליגי עליה ברישה דחע"ג דלה הניחו שם מקלת חברים אין לריך לברך כרב חסדא לח"ר יוחנן בעירובין בפרק חלון (דף פב.) כל מקום שאמר ר' יהודה במה לחלוק אימתי לפרש דברי חכמים בא: ומקשינן אלא טעמא דבדברים הטעונין ברכה לחחריהן. משום הכי פליגי רבנן עליה דרבי יהודה הא בדברים שחין טעונין אפי׳ רבנן מודו דלריך לברך פעם אחרת בתחלה: לימה סיהוי תיובתה דרבי יוחגן. דחמר

לעיל [קא:] שינוי מקום אין לריך לברך ולא מפליג בין דברים הטעונין לדברים שאינן טעונין: לאו אוסביניה חדא זימנא. לעיל [שם]: נימא סיהוי **מיובחה נמי מהה.** שהם יבה חדם ויתרן להך קמייתה או ישבש חותה על ידי ברייתות אחרות נותביה מהך: להודיעך כחו דר' יהודה כו' כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע כו'. אבל בשאר דברים לא היה יכול לומר (כ) טעונין ברכה למפרע כו׳ דהא אין לריכין ברכה לאחריהן במקומן. וליכא לאקשויי אדרבה לישמעינן דברים שאין לריכין ברכה לאחריהן במקומן להודיעך כחן דרבנן דמקילין כל כך שאפי' (הם) [עליה׳] אין לריכין לברך ומשום דכח היתרא עדיף אין לומר כך דאין כחן

לברך היינו לפניו ולא למפרע וכן פירש רשב"ם ור"ח לקמן (ד' קג:) איתסר לכו למישתי עד דברכיתו בפה"ג ואע"פ שלא היה יודע אם רולים לשתות בלא ברכה מ"מ היה מורה להם שלא ישתו בלא ברכה **לאחריהם.** משום הכי פליגי רבנן עליה דר' יהודה: **הא בדברים** וכן נראה עיקר דהא בפ' כל הבשר (חולין דף קו:) אמר השמש מברך על כל פרוסה ופרוסה לפי שמסיח

דעתוא ולא משמע שילטרך בכל פעם לברך ברכת המזון ב ועוד דלקמן גבי חד בריך אכסא קמא ואכסא דברכתא בפה"ג ומייתי ראיה מהב וניבריך דאסור למישתי עד שיברך ואי בפה"ג מייתי שפיר אבל אי אסור למישתי עד שיברך ברהמ"ו מנא ליה דאחר ברכת המזון ילטרך לברך בפה"ג אף על פי שיש לדחות דמוכח שפיר דחי אחר ברהמ"ז אין מברך בפה"ג דלא הוי הפסק בהב וניבריך אמאי אתסר למישתי אבל לא משמע הכי מדלא פי׳ עד דברכיתו ברכת המזון ובפה״ג וסברא הוא כיון דהב וניבריך הוי הפסק כאילו כבר בירכו סגי בברכת בפה"ג כמו אחר ברהמ"ז והא דתניא בתוספתה דברכות בעל הבית שהיה מיסב ואוכל קראו חבירו לדבר עמו אין לריך לברך כו׳ הפליג לריך ברכה למפרע וכשהוא חוזר לריך ברכה לכתחלה לאו כשחזר טעון ברכה למפרע אלא כשרוצה לנאת ומיירי שקראו להפליג ומברך שמא ישהה כדפרי' ותדע דאמר בפ"ג דיומא וד׳ ל.) דיבר עם חבירו והפליג טעון נטילת ידים ומשמע דה״ה ברכת המוליא אבל ברהמ"ז לא קאמר דלריך ומיירי שלא ידע מתחלה שיפליג ואין הלכה כאותן ברייתות אלא אפילו ברכה לכתחלה לא לריך דקי"ל כרב חסדא דאמר לקיבעי' קמא הדר והנהו ברייתות וההיא דתוקפתא ולתו כרצי יהודה ד:

ועקרו רגליהם לילך לבהב"נ כו'. מכאן משמע שאם שכח

להתפלל ונזכר באמלע סעוד' והתפלל שא"ל ברכה אפי׳ לכתחל׳ ומה שהביא ה״ר יום טוב ראיה ה מפרק כיסוי הדם

(חולין ד' פז.) דאמר מישתא וברוכי בהדי הדדי לא אפשר שלריך לברך ברהמ"ז וליטול ידיו אינה ראיה דדוקא גבי ברהמ"ז אמרינן הכי דהוי הפסק וגמר סעודה אבל תפלה ו אע"ג דמיכל וצלויי בהדי הדדי לא אפשר אין צכך כלום: תניא בוותיה דרב חםדא. פי׳ רשנ״ם הא דלא מייתי כרב חסדא מרבנן דר' יהודה דמשום דבההיא לא קתני בהדיא יין ווה פי׳ לפי שיטתו דגרסי׳ הכא יין וי״ל משום הכי לא מייתי סייעתא מינה משום דאיכא דאמרי בסנהדרין (ד' כה.) דבמה נמי לפרש ואע"ג דחזרו מייתי ראיה לרב חסדא דטעמא דשינוי מקום דלריך לברך משום שעמידתו ממקומו היא גמר אכילתו וה״ה נמי חזרו:

כח וחשיבות אם אין מלריכין לברך דסברא הוא דכיון שלא היה היסח הדעת בינתים למה יחזור ויברך אבל כח דר׳ יהודה עדיף טפי שמחמיר שתי חומרות על דברי חכמים דלא מיבעיא דברים שאין לריכין ברכה לאחריהן במקומן שחייב (אחריהם) לברך אע"פ שחביריו פוטרין אלא אפילו דברים הלריכין ברכה אחריהן במקומן נמי דחייב הלכך הכא כח דאיסורא עדיף: ®ה"ג פניא כוופיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשסום יין כו'. והיינו כרב חסדא דאמר דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן א"ל לברך והא בהדיא מסייעא לרב חסדא מדקמני יין אבל בההיא דלעיל לא תנא יין בהדיא. מיהו שמעינן משמעתין שינוי יין אין לריך לברך ברכת היין אבל מברך הטוב והמטיב. שינוי מקום בשבעת המינין שטעונין ברכה לאחריהן במקומן מעין שלש כגון אוכל בבית זה וחזר ואכל בבית אחר קודם שבירך אחריהן או שאכל בבית זה והלך לשוק וחזר וגמר סעודתו בבית אחר בכל אלו אין לריך לחזור ולברך מחלה דלקיבעיה קמא הדר דהא תניא כוותיה דר״ח. אבל שאר פירוח ומשקין שאיטן משבעת המינין שאיטן לריכין ברכה לאחריהן במקומן ואכל בבים זה וחזר ואכל בבים אחר לריך לברך תחילה אבל מפינה לפינה בבים אחד אין לריך לברך כדחניא במתניחא דבי רב הינק [שס]. ומשום דקבעי למיתני ועקרו רגליהן כדי לילך לבים המדרש הלכך נקט חברים חלמידי חכמים: ה"ג **סנו רבון בני חבורה שהיו מסובין** וקידם עליהן היום מביחין לו כום של יין וחומר עליו קדושת היום בחמלע מעודתו והשני מיד חומר עליו ברכת המוון. ומפסיק כדחמר ר׳ יהודה לעיל [ק.] ומיהו הואיל והגיע שעת קידוש לריך לקדש תחלה: לשון אחר גרסינן ראשון אומר עליו ברכם המוון שני אומר עליו קידוש היום. ובתוספתה דברכות (פ״ה ה״ג) מוכח כלשון רחשון: ר' יוםי אומר אוכלין והולכין. עד שתגמר סעודתן אי נמי הולכין ואוכלין משתחשך ור׳ יוסי לטעמיה דלדידיה אין מפסיקין כלל: